

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Innehållsansvar: Nahid Kondori, (nahko1), Enhetschef
Granskad av: Sofia Myhrman, (sofmy1), Specialistläkare
Godkänd av: Anneli Fagerberg, (annfa26), Chefläkare

Giltig från: 2026-04-17

Giltig till: 2028-04-17

Vårdhygien – Multiresistent bakterie/svamp, screening av patient

Gäller även för Capio Lundby Specialistsjukhus, Carlanderska sjukhuset, Habilitering & Hälsa samt Sjukhusen i väster och är godkänd av respektive chefläkare.

Förändringar sedan föregående version

Ersätter version publicerad 2025-01-15.

Utökad indikation för screening av Candida auris, till att inkludera alla patienter som direktöverflyttas från sjukvård utanför Norden. I övrigt endast redaktionella förtydligande.

Bakgrund och syfte

Syftet med rutinen är att upptäcka bärarskap av multiresistent bakterie/svamp där specifika vårdhygieniska rutiner finns för att minska risk för smittspridning inom vård och omsorg.

Medicinskt omhändertagande av patient får inte förhindras eller fördröjas på grund av misstänkt bärarskap av multiresistent bakterie/svamp.

Screeningprovtagning för multiresistenta bakterier (MRB) utförs på patient med ökad risk för bärarskap. I MRB screening ingår MRSA, VRE, bakterier som bildar ESBLcarba eller ESBL, karbapenemresistent Acinetobacter och multiresistent Pseudomonas. För en mindre grupp patienter ingår även screening avseende jästsvamp Candida auris (även benämnd Candidozyma auris).

Avgränsningar

Rutinen omfattar inte verksamhetsspecifik screening av medicinska riskgrupper.

Utförande

Patient aktuell för screeningprovtagning

- Provta patient, **enlig nedan**, vid
  - slutenvård
  - planerad eller förväntat behov av slutenvård
  - planerad dagkirurgi samt återkommande avancerad poliklinisk behandling/dagsjukvård

Provta patient för MRB som senaste 12 månaderna

- vårdats ineliggande på sjukhus utomlands
- erhållit avancerad poliklinisk behandling utomlands, t.ex. dialys, sårvård, kirurgiskt ingrepp (inkl kosmetiskt) eller tandvård
- vistats på institution utomlands, t.ex. barnhem, äldreboende
- utfört vårdarbete utanför Norden.

Provta även patient för Candida auris

- vid direktöverflytt från slutenvård utanför Norden
- om patient erhållit krigssjukvård senaste 12 månaderna.

Överväg provtagning för MRB

- Hos patient med riskfaktorer* som
  - vårdats utomlands längre tillbaka i tiden än 12 månader
  - vistats utomlands senaste 12 månaderna
  - uppger att närstående (hushållskontakt) är bärare av MRSA, VRE eller ESBLcarba. Patient provtas då enbart för aktuell bakterie.

Observera

- Pågående/nyligen avslutad antibiotikabehandling kan ge falskt negativt prov. Provtagning bör upprepas en vecka efter avslutad behandling.

Handläggning i avvaktan på provsvar

- Patient opereras/undersöks/behandlas som planerat.
- Vård på eget rum, helst med egen/avdelad toalett tills **alla** provsvar är negativa. Provsvar för MRSA, VRE, ESBLcarba och Candida auris svaras inte ut samtidigt på grund av olika analystider.

* Riskfaktorer att beakta är framför allt: sår/hudlesioner, eksem, abscesser, stomi/PEG, diarré, urinavledningskateter

- För stöd i bedömning gällande avsteg från eget rum, konsultera ditt vårdhygieniska kontaktteam. Underlag för beslut dokumenteras i patientjournal.
- Patient med förväntat kort vårdtid (<12 timmar) exempelvis enhet för dagkirurgi, dagvård och uppvakningsenhet:
  - med riskfaktorer* vid inläggning, vård på eget rum, alternativt avdelad personal om eget rum saknas
  - utan riskfaktorer* vid inläggning, inget krav på eget rum/avdelad personal.

Provtagning

- För provtagningsanvisning se respektive mikrobiologiskt laboratorium.
  - Prov från samma individ buntas med gummiband. Ange önskad analys på remiss.
  - Vid provtagning för *Candida auris* används separata provtagningspinnar.
- När patient uppgett bärarskap hos närstående tas prov enbart för aktuell bakterie.
- Vid pappersremiss räcker en remiss för samtliga prov.

För patientinformation: [Därför provtas du för antibiotikaresistenta bakterier.](#)

Screeninglokaler MRB

ANALYS	PROVLOKAL – alltid				PROVLOKAL – vid förekomst		
	främre näsöppning	svalg	perineum	rektum (<i>faeces pinnprov</i>)	sår, hudlesion	övrigt ^a	urin ^b
MRB screening	X	X	X	X	X	X	X
MRSA	X	X	X		X	X	X
VRE				X	X	X	X
ESBLcarba ^c				X	X	X	X

^a t.ex. infart, drän, tub-/trachealsekret

^b om patient har/nyligen haft KAD, kateteriseras intermittent eller har UVI-symtom

^c vid beställning i ROSP – välj alternativ ”ESBL-screening” och ange ESBLcarba i remisstext

* Riskfaktorer att beakta är framför allt: sår/hudlesioner, eksem, abscesser, stomi/PEG, diarré, urinavledningskateter

Screeninglokaler Candida auris

ANALYS	PROVLOKAL – alltid		PROVLOKAL – vid förekomst		
	främre näsöppning	axiller & ljumskar (<i>samma pinne</i>)	sår, hud- lesion	övrigt ^a	urin ^b
Candidozyma auris	X	X	X	X	X

^a t.ex. infart, drän, tub-/trachealsekret

^b om patient har/nyligen haft KAD, kateteriseras intermittent eller har UVI-symtom

Avsteg

Medvetet avsteg från denna rutin dokumenteras i patientjournal om avsteg är kopplat till patient. Annan orsak till avsteg rapporteras i MedControl PRO eller befintligt avvikelshanteringssystem.

Ansvar

Linjchef ansvarar för att denna rutin är känd och följs av alla medarbetare.

Relaterad information

[Patientinformation - Därför provtas du för antibiotikaresistenta bakterier](#)

[Why you are screened for antibiotic-resistant bacteria](#)

Kunskapsöversikt

[Screening för antibiotikaresistenta bakterier](#). Folkhälsomyndigheten, 2017, art.nr. 02307-2017

[Sjukdomsinformation om Candidozyma auris-infektion](#). Folkhälsomyndigheten

Arbetsgrupp

Representanter arbetsgrupp Vårdhygien SU

Sofia Myhrman, hygienläkare

Kerstin Möller, hygiensjuksköterska

Granskare

Susann Skovbjerg, överläkare, Klinisk Mikrobiologi Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Thomas Wahlberg, smittskyddsläkare, Smittskydd Västra Götaland

Godkänt av

Capio Lundby Specialistsjukhus
Carlanderska sjukhuset
Habilitering & Hälsa
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Sjukhusen i väster

Inger Holm Gunnarsson, chefläkare
Karin Möller, chefläkare
Anne-Berit Ekström, chefläkare
Anneli Fagerberg, chefläkare
Philipp Meijering, chefläkare

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Nahid Kondori, (nahko1), Enhetschef

Granskad av: Sofia Myhrman, (sofmy1), Specialistläkare

Godkänd av: Anneli Fagerberg, (annfa26), Chefläkare

Dokument-ID: SU9992-381335686-111

Version: 18.0

Giltig från: 2026-04-17

Giltig till: 2028-04-17